

maatschappijleer 2 CSE GL en TL

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzenden scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.

Voorts heeft het College voor Examens (CvE) op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet CvE de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.
- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Examens.

De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.

- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke gecommiteerde aanwijzen. De beoordeling van de derde gecommiteerde komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
 - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;

- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
 - 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
 - 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
 - 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
 - 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
 - 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.
- NB1 Het College voor Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.
- NB2 Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.
Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten.
Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht.
Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.
- NB3 Als het College voor Examens vaststelt dat een centraal examen een onvolkomenheid bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.
Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk nadat de onvolkomenheid is vastgesteld via Examenblad.nl verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

NB

a. Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.

b. Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden WOLF-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren.

Een onvolkomenheid kan ook op een tijdstip geconstateerd worden dat een aanvulling op het correctievoorschrift ook voor de tweede corrector te laat komt.

In dat geval houdt het College voor Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 63 scorepunten worden behaald.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Criminaliteit en rechtsstaat

1 D

2 C

3 maximumscore 2

1 = misdrijf

2 = misdrijf

3 = overtreding

4 = misdrijf

indien vier antwoorden juist 2

indien drie of twee antwoorden juist 1

indien minder dan twee antwoorden juist 0

Vraag	Antwoord	Scores
4	maximumscore 2	
	Voorbeelden van juiste antwoorden:	
	<ul style="list-style-type: none"> • Een sociaal probleem, omdat (één van de volgende): 	1
	<ul style="list-style-type: none"> – de hennepsteelt voor de omwonenden overlast en risico's oplevert. 	
	<ul style="list-style-type: none"> – (veel) mensen het telen van hennep (met de bijkomende overlast en risico's) onwenselijk vinden. 	
	<ul style="list-style-type: none"> – de samenleving (grote) schade ondervindt van de hennepsteelt (door onder andere de banden die er vaak zijn met de georganiseerde misdaad en de bijkomende risico's en overlast voor omwonenden). 	
	<ul style="list-style-type: none"> • Een politiek probleem, omdat (één van de volgende): 	1
	<ul style="list-style-type: none"> – de overheid de taak heeft om de georganiseerde misdaad te bestrijden / de openbare orde te handhaven / de burgers veiligheid te verschaffen. 	
	<ul style="list-style-type: none"> – de overheid de mensen die materiaal leveren voor hennepplantages wil gaan aanpakken. 	
	<ul style="list-style-type: none"> – het probleem van de hennepsteelt op de politieke agenda staat / de overheid zich met de bestrijding van de hennepsteelt bezighoudt 	
	<ul style="list-style-type: none"> – burgers/omwonenden verwachten dat de overheid actie onderneemt (maatregelen neemt om de overlast en risico's te bestrijden). 	
	10 maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> • Uit tekst 9 blijkt taak 1 (handhaven van de rechtsorde) van de overheid, want 	
	<ul style="list-style-type: none"> de politie heeft de taak om de zware mishandeling in Eindhoven op te lossen / om maatregelen te nemen die het opsporen van de daders van de zware mishandeling in Eindhoven mogelijk maken 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Deze taak 1 botst met taak 2 (beschermen en respecteren van de rechten van de burgers) omdat 	
	<ul style="list-style-type: none"> met het tonen van beelden waarop de daders herkenbaar zijn, het recht op privacy van de daders geschonden wordt 	1

Vraag	Antwoord	Scores
11	maximumscore 2	
	1 = juist	
	2 = onjuist	
	3 = juist	
	4 = juist	
	indien vier antwoorden goed	2
	indien drie of twee antwoorden goed	1
	indien minder dan twee antwoorden goed	0
12	maximumscore 2	
	Voorbeelden van juiste antwoorden (één van de volgende combinaties):	
	– Een mogelijke maatschappelijke verklaring is de samenleving wordt steeds anoniemer.	
	– Hiermee zou het verschil in woninginbraken verklaard kunnen worden, omdat een (grote) stad (over het algemeen) anoniemer is dan een kleine stad/gemeente/dorp / in een (grote) stad mensen hun buurtgenoten/elkaar (over het algemeen) minder goed kennen (en Maastricht een (grote) stad is en de gemeente Echt-Susteren uit verschillende kleine dorpen bestaat).	
	of	
	– Een mogelijke maatschappelijke verklaring is afname van de sociale controle.	
	– Hiermee zou het verschil in woninginbraken verklaard kunnen worden, omdat in een grote stad (over het algemeen) minder sociale controle is / mensen minder goed op elkaar letten dan in een kleine stad/gemeente/dorp (en Maastricht een (grote) stad is en de gemeente Echt-Susteren uit verschillende kleine dorpen bestaat).	
	Ook goed rekenen:	
	– Een mogelijke maatschappelijke verklaring is slechte leefomstandigheden bevorderen crimineel gedrag.	
	– Hiermee zou het verschil in woninginbraken verklaard kunnen worden, omdat in de grote steden (over het algemeen) meer mensen in slechte levensomstandigheden wonen dan in de rest van het land (en Maastricht een (grote) stad is en de gemeente Echt-Susteren uit verschillende kleine dorpen bestaat).	
	• juiste maatschappelijke verklaring	1
	• juiste bijbehorende toelichting	1

Vraag	Antwoord	Scores
13	A	
14	maximumscore 2 • nummer 3 • nummer 4	1 1
15	D	
16	C	

Politiek en beleid

- 17 D
- 18 **maximumscore 1**
gemeenteraad
- 19 B
- 20 **maximumscore 1**
Voorbeeld van een juist antwoord:
– Als republikein ben je voor een gekozen staatshoofd / een staatsvorm waarin het staatshoofd gekozen wordt door de burgers
– en Willem-Alexander is niet gekozen (het feit dat Willem-Alexander staatshoofd (koning) wordt, is bepaald door het principe van erfopvolging).

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen indien beide antwoordelementen juist zijn.

- 21 D
- 22 A
- 23 B
- 24 B

Vraag	Antwoord	Scores
25	maximumscore 4	
	<ul style="list-style-type: none"> • Kenmerk van een belangengroep: een belangengroep streeft bepaalde belangen na / komt op voor de belangen van een bepaalde groep 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • De organisatie in tekst 17 voldoet daaraan omdat ze tegen meer bezuinigingen in de kinderopvang is / opkomt voor de belangen van ondernemers/werkgevers in de kinderopvang / opkomt voor (in dit geval) de belangen van ouders met kinderen in de kinderopvang/werknemers in de kinderopvang 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Kenmerk van een belangengroep: een belangengroep probeert druk uit te oefenen op de politieke besluitvorming / probeert de politieke besluitvorming te beïnvloeden 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • De organisatie in tekst 17 voldoet daaraan omdat zij mensen heeft opgeroepen de online petitie te tekenen en zij deze petitie zal aanbieden aan politici/Tweede Kamerleden / omdat zij door middel van het indienen van een petitie invloed probeert uit te oefenen 	1
26	maximumscore 2	
	Voorbeelden van juiste antwoorden (twee van de volgende):	
	– lobbyen / gesprekken voeren met/contact opnemen met politici	
	– de media inschakelen	
	– het houden van een openlijke actie / demonstreren	
	– overleggen in adviesorganen	
	– gebruik maken van officiële inspraakmogelijkheden tijdens het besluitvormingsproces	
	per juist antwoord	1
	<i>Opmerking</i>	
	<i>Niet goed rekenen: antwoorden als ‘contact opnemen’ of ‘brieven schrijven’.</i>	
27	C	
28	D	
29	maximumscore 2	
	1 = onjuist	
	2 = juist	
	3 = onjuist	
	4 = onjuist	
	indien vier antwoorden goed	2
	indien drie of twee antwoorden goed	1
	indien minder dan twee antwoorden goed	0

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

30 **maximumscore 1**

De Eerste Kamer moet het wetsvoorstel nog aannemen.

31 **A**

32 **C**

Analyse maatschappelijk vraagstuk: gebrek aan orgaandonoren

33 **maximumscore 4**

- Kenmerk: er bestaan verschillende meningen over het oplossen van het probleem / betrokken burgers/groeperingen hebben vaak verschillende waarden, normen, belangen 1
- Want uit de tekst blijkt (één van de volgende): 1
 - dat het huidige donorregistratiesysteem ter discussie staat / men/de politiek het niet eens is over het huidige donorregistratiesysteem.
 - dat men/de politiek het maar niet eens wordt over het beste systeem voor orgaandonatie.
 - dat een ruime meerderheid van de Nederlanders positief staat tegenover het ADR-systeem/nieuwe wetsvoorstel (en er dus ook mensen zijn die niet positief tegenover het wetsvoorstel/ADR-systeem staan).
- Kenmerk: het moet om een probleem gaan wat door de politiek kan worden opgelost 1
- Want uit de tekst blijkt (voorbeelden van juiste antwoorden): 1
 - dat Tweede Kamerlid Pia Dijkstra/D66 een wetsvoorstel indient voor een ander donorregistratiesysteem/voor een ADR-systeem / dat Tweede Kamerlid Pia Dijkstra/D66 invoering van een ander donorregistratiesysteem/van een ADR-systeem wil/noodzakelijk vindt.
 - dat het vraagstuk op de politieke agenda staat.

34 **maximumscore 2**

- a politiek-juridische invalshoek / 1
- b veranderings- en vergelijkende invalshoek / 4
- c sociaal-culturele invalshoek / 2
- d sociaal-economische invalshoek / 3

indien vier antwoorden juist 2

indien drie of twee antwoorden juist 1

indien minder dan twee antwoorden juist 0

35 **A**

Vraag	Antwoord	Scores
36	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> • Uitleg van informerende functie: 	1
	<p>De tekst is informierend omdat informatie wordt gegeven over verschillende gebeurtenissen / gegevens/cijfers uit onderzoek worden gegeven.</p>	
	<p>In de tekst staat bijvoorbeeld (voorbeelden van juiste antwoorden):</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> – wanneer de Donorweek is. – hoe je orgaandonor kunt worden. – hoeveel Nederlanders hun keuze nog niet vastgelegd hebben in het Donorregister. – het percentage mensen dat positief staat tegenover donatie van de eigen organen na overlijden. 	
	<ul style="list-style-type: none"> • Uitleg van opiniërende functie: 	1
	<p>De tekst is opiniërend omdat er een mening wordt gegeven.</p>	
	<p>In de tekst staat bijvoorbeeld (voorbeeld van een juist antwoord):</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> – dat het belangrijk is dat donorregistratie bespreekbaar wordt gemaakt. 	
	<p><i>Opmerking</i></p>	
	<p><i>Alleen een scorepunt toekennen voor de uitleg van een functie indien beide antwoordelementen juist zijn.</i></p>	
37	A	
38	B	
39	maximumscore 1	
	<p>Voorbeelden van juiste antwoorden:</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> – respect (voor (de wens van) de overleden dierbare) 	
	<ul style="list-style-type: none"> – liefde (voor de overleden dierbare) 	
	<ul style="list-style-type: none"> – hulpvaardigheid 	
	<ul style="list-style-type: none"> – menslievendheid 	
	<ul style="list-style-type: none"> – zelfbeschikking 	
	<ul style="list-style-type: none"> – geloof/religie/levensovertuiging 	
	<ul style="list-style-type: none"> – solidariteit 	
	<ul style="list-style-type: none"> – (lichamelijke) integriteit 	
	<ul style="list-style-type: none"> – gezondheid 	
40	A	
41	A	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

42 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste antwoorden (één van de volgende combinaties):

- Machtsmiddel: toegang tot de media
- Dit blijkt uit: er is een online wervingsactie gehouden / het werven van nieuwe donoren heeft plaatsgevonden via het sociale-medianetwerk van de bekende Nederlanders.

of

- Machtsmiddel: toegang tot invloedrijke personen / personen met gezag en charisma
- Dit blijkt uit: bekende Nederlanders die zich inzetten om donoren te werven.

of

- Machtsmiddel: bezit van vaardigheden
- Dit blijkt uit: de organisatie is kennelijk goed in staat om deze actie te organiseren.

- juist machtsmiddel 1
- juiste verklaring daarbij 1

43 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste selectiecriteria met juiste verklaringen (twee van de volgende):

- actualiteit, want het onderwerp was tijdens de actieweek volop in het nieuws, ook bij andere media
- de nabijheid, want het ging om een Nederlandse actieweek en het had dus direct invloed op Nederlands publiek / veel Nederlanders deden mee
- de belangstelling van het (grote) publiek, want veel mensen zijn tijdens deze week geïnteresseerd in het onderwerp dus bereikt de omroep een groot publiek
- de identiteit van RTL (Boulevard), want RTL (Boulevard) zendt veel/vooral/vaak over bekende Nederlanders uit
- de doelgroep van RTL/het medium, want de mensen die naar RTL (Boulevard) kijken, hebben belangstelling voor het wel en wee van bekende Nederlanders
- uitzonderlijkheid, want zo'n wervingsactie door bekende Nederlanders komt niet heel vaak voor

- per juist selectie criterium met bijbehorende juiste verklaring 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

44 maximumscore 2

Als christendemocratisch lid ben ik **voor** het wetsvoorstel, want (voorbeelden van juiste argumenten) (twee van de volgende):

- donorschap is een blij/daad van (de Bijbelse waarde) naastenliefde / solidariteit en moet gestimuleerd worden.
- uit verantwoordelijkheid voor de medemens is het nodig om (bewust) een keuze te maken of je wel of niet donor wilt worden.
- met orgaandonatie red je mensenlevens.

of

Als christendemocratisch lid ben ik **tegen** het wetsvoorstel, want (voorbeelden van juiste argumenten) (twee van de volgende):

- het gaat in tegen de Bijbelse waarde(n) / tegen de integriteit van het menselijk lichaam / ons lichaam/onze organen zijn niet van onszelf.
- alleen God heeft de beschikking over leven en dood.
- de overheid moet zich niet mengen in persoonlijke vraagstukken / de keuze voor of tegen orgaandonatie is zeer persoonlijk en de overheid moet deze keuze niet afdwingen.
- daarmee wordt je lichaam eigendom van de overheid / publiek eigendom (en dat komt niet overeen met het Bijbelse mensbeeld).
- het beperkt de vrijheid van het individu om vanuit eigen waarden te handelen.

per juist argument

1

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste tien kandidaten per examinerator in het programma WOLF.

Zend de gegevens uiterlijk op 30 mei naar Cito.

De normering in het tweede tijdvak wordt mede gebaseerd op door kandidaten behaalde scores. Als het tweede tijdvak op uw school wordt afgenomen, zend dan ook van uw tweede-tijdvak-kandidaten de deelscores in met behulp van het programma WOLF.

6 Bronvermeldingen

tekst 1	naar: www.trouw.nl van 22 november 2012
tekst 2	naar: www.trouw.nl van 2 november 2012
tekst 3	naar: www.rijksoverheid.nl van 15 januari 2013
tekst 4	naar: www.nu.nl van 26 september 2012
tekst 5	www.trouw.nl van 28 september 2012

tekst 6 naar: www.trouw.nl van 5 november 2012

tekst 7 naar: Trouw van 28 januari 2013

tekst 8 naar: www.trouw.nl van 2 februari 2013

tekst 9 naar: nos.nl van 26 januari 2013

tabel 1 AD Misdaadmeter over 2011, criminaliteitscijfers Algemeen Dagblad,
217.148.186.209/misdaadmeter.php?page=vergelijkgem, gedownload 30 jan 2013

tekst 10 naar: www.parool.nl van 4 januari 2013

tekst 11 www.rechtspraak.nl van maart 2012

afbeelding 1 naar: www.socialisme.nu

tekst 12 naar: www.amsterdam.nl van januari 2013

tekst 13 naar: www.elsevier.nl van 27 november 2012

tekst 14 naar: de Volkskrant van 15 februari 2013

tekst 15 naar: www.vraaghetdepolitie.nl

tekst 16 naar: www.nos.nl van 29 oktober 2012

tekst 17 naar: www.kinderopvang.nl van 19 oktober 2012

tekst 18 naar: www.nrc.nl van 10 mei 2012

tekst 19 naar: nos.nl van 14 februari 2013

tekst 20 naar: www.d66.nl van 10 april 2013

tekst 21 naar: www.sp.nl van maart 2013

bijlage

tekst 1 naar: www.metronieuws.nl van 13 augustus 2012

tekst 2 naar: www.montfoort.nl van oktober 2012

tekst 3 naar: ec.europa.eu van 21 februari 2013

tekst 4 naar: www.rtlnieuws.nl van 22 oktober 2012